

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

30 april 2002

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van sommige bepalingen
van het Burgerlijk Wetboek in verband met
het erfrecht van de langstlevende echtgenoot**

AMENDEMENTEN

voorgesteld na de indiening van het verslag

Nr. 19 VAN DE HEER **VALKENIERS**

Art. 5

Dit artikel vervangen als volgt :

«Art. 5. — Artikel 1388 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een tweede lid, dat luidt als volgt :

«De echtgenoten kunnen bij huwelijkscontract of bij wijzigingsakte, voor het geval een van hen één of meer afstammelingen heeft die ofwel voortkomen uit een andere relatie van voor hun huwelijk ofwel geadopteerd werden voor hun huwelijk, geheel of ten dele, zelfs zonder wederkerigheid, een regeling treffen over de rechten die de ene in de nalatenschap van de andere kan uitoefenen. Deze regeling doet geen afbreuk aan het recht van de ene om bij testament of bij akte onder de levenden te beschikken ten gunste van de andere en kan in geen geval aan de langstlevende het recht ont-

Voorgaande documenten :

Doc 50 **1353/ (2000/2001) :**

001 : Wetsvoorstel van de heer Valkeniers.
002 tot 004: Amendementen.
005 : Verslag.
006 : Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

30 avril 2002

PROPOSITION DE LOI

**modifiant certaines dispositions du Code
civil relatives aux droits successoraux
du conjoint survivant**

AMENDEMENTS

présentés après le dépôt du rapport

N° 19 DE M. **VALKENIERS**

Art. 5

Remplacer cet article par la disposition suivante :

« Art. 5. — L'article 1388 du même Code est complété par un alinéa 2, libellé comme suit :

«Les époux peuvent, par contrat de mariage ou par acte modificatif, pour le cas où l'un d'eux laisse un ou plusieurs descendants issus d'une relation antérieure à leur mariage ou adoptés avant leur mariage, conclure, même sans réciprocité, un accord complet ou partiel relatif aux droits que l'un peut exercer dans la succession de l'autre. Cet accord ne porte pas préjudice au droit de l'un de disposer, par testament ou par acte entre vifs, au profit de l'autre et ne peut en aucun cas priver le conjoint survivant du droit d'utiliser gratuitement pendant un an au moins, à compter de l'ouver-

Documents précédents :

Doc 50 **1353/ (2000/2001) :**

001 : Proposition de loi de M. Valkeniers.
002 à 004 : Amendements.
005 : Rapport.
006 : Texte adopté par la commission.

nemen om gedurende ten minste een jaar na het openvallen van de nalatenschap van de eerststervende het kosteloos gebruik te hebben van het onroerend goed dat bij het openvallen van de nalatenschap van de eerststervende het gezin tot voornaamste woning diende en van het daarin aanwezige huisraad.».

VERANTWOORDING

Technische wijziging. Deze wijziging strekt er toe duidelijk te formuleren dat het hier gaat over zowel afstammelingen uit een andere relatie van voor het huwelijk als over afstammelingen die zijn geadopteerd voor het huwelijk.

Nr. 20 VAN DE HEER VALKENIERS

Art. 3

Dit artikel vervangen als volgt :

«Art. 3. — Artikel 915bis van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een nieuwe § 5, die luidt als volgt :

«§ 5. Van het bepaalde in dit artikel kan worden afgeweken in het geval bedoeld in artikel 1388, tweede lid.».

VERANTWOORDING

Artikel 915bis dient te worden aangepast aan de wijzigingen die zijn aangebracht in artikel 1388 van het Burgerlijk Wetboek, zoniet zouden beide artikels tegenstrijdig zijn. De verwijzing naar artikel 1388, tweede lid in een nieuwe vijfde paragraaf biedt een veilige en gemakkelijke oplossing zonder wijziging van het huidige artikel 915bis.

Nr. 21 VAN DE HEER VALKENIERS

Art. 7 (nieuw)

Een artikel 7 invoegen, luidend als volgt :

«Art. 7. — Artikel 1394, vijfde lid, eerste zin van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt :

De boedelbeschrijving en de regeling van wederzijdse rechten zijn evenmin vereist wanneer een wijziging wordt aangebracht in het gemeenschappelijk vermogen, zonder dat voor het overige het huwelijksvermogensstelsel dermate wordt gewijzigd dat het volledig moet worden vereffend.».

ture de la succession du prémourant, l'immeuble affecté au jour de l'ouverture de la succession du prémourant au logement principal de la famille et des meubles meublants qui le garnissent.» ».

JUSTIFICATION

Modification technique. Cette modification tend à formuler de manière explicite qu'en l'occurrence, il s'agit aussi bien des descendants issus d'une relation antérieure au mariage que des descendants adoptés avant le mariage.

N° 20 DE M. VALKENIERS

Art. 3

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 3. — L'article 915bis du même code est complété par un nouveau § 5, libellé comme suit :

« § 5. Il peut être dérogé des dispositions du présent article dans le cas visé à l'article 1388, alinéa 2.».».

JUSTIFICATION

L'article 915bis doit être adapté sur base des modifications apportées dans l'article 1388 du Code civil, sinon ces deux articles seraient contradictoires. Le renvoi vers l'article 1388, alinéa 2, dans un cinquième paragraphe offre une solution sûre et aisée sans modification de l'article 915bis actuel.

N° 21 DE M. VALKENIERS

Art. 7 (nouveau)

Ajouter un article 7, libellé comme suit :

«Art. 7. — L'article 1394, alinéa 5, première phrase du même code est remplacé comme suit :

«L'inventaire et le règlement des droits respectifs ne sont pas non plus requis lorsqu'une modification est apportée au patrimoine commun sans que le régime matrimonial soit par ailleurs modifié dans une mesure telle qu'il doive être entièrement liquidé.».».

VERANTWOORDING

Inzake het nieuwe artikel 1394, vijfde lid (ingevoerd door de wet van 9 juli 1998), is binnen rechtsleer en rechtspraak discussie ontstaan omtrent de interpretatie van de zinsnede » ... zonder dat voor het overige het huwelijksvermogensstelsel wordt gewijzigd. ».

Een minderheidsstrekking in de doctrine en de rechtspraak interpreteert het artikel in die zin dat de echtgenoten worden verplicht de volledige grote procedure te volgen indien zij twee «beperkte» wijzigingen in één akte wille combineren. In die zin kunnen echtgenoten geen gebruik maken van de door voormelde wet ingevoerde vereenvoudigde procedure indien zij bijvoorbeeld naast de inbreng van een goed – meestal een bouwgrond – van één onder hen in het gemeenschappelijk vermogen tevens een beding van ongelijke verdeling van het gemeenschappelijk vermogen bij overlijden wensen in te lassen. Inbreng in het huwelijkscontract gaat meestal gepaard met één of ander verdelingsbeding of een andere geringe aanpassing van het huwelijksvermogensstelsel.

In de praktijk is het immers vaak zo dat partijen pas denken aan een regeling van het lot van de langstlevende als zij reeds gehuwd zijn en, zoals in voormeld voorbeeld, als ze op het punt staan te bouwen.

Door de voorgestelde wijziging wordt verduidelijkt dat partijen niet verplicht zijn de zware, grote, wijzigingsprocedure te volgen tenzij de bijkomende aanpassingen die ze aan hun stelsel willen aanbrengen van die aard zijn dat ze het stelsel dermate wijzigen dat het globaal moet worden vereffend.

De voorgestelde tekstaanpassing sluit in die zin volledig aan bij de tekst van het voorafgaande lid van artikel 1394, waarvan het een logisch verlengde is.

Jef VALKENIERS (VLD)

JUSTIFICATION

Le nouvel article 1394, dernier alinéa (inséré par la loi du 9 juillet 1998) a suscité des discussions au sein de la doctrine et de la jurisprudence en ce qui concerne l'interprétation de la portion de phrase » ... sans que le régime matrimonial précédent ne soit modifié... ».

Une tendance minoritaire dans la doctrine et la jurisprudence interprète cet article dans le sens où les époux sont obligés de suivre la grande procédure s'ils veulent combiner deux modifications «restreintes» dans un même acte. A cet égard, les époux ne peuvent faire usage de la procédure simplifiée introduite par la loi précitée si, par exemple, à côté de l'apport par l'un d'eux d'un bien propre dans la communauté (la plupart du temps un terrain à bâtir), ils souhaitent également insérer une autre modification «restreinte» telle qu'une clause de partage inégal en cas de décès. L'apport dans le contrat de mariage va souvent de pair avec l'une ou l'autre clause de partage ou autre petite adaptation du régime matrimonial.

Dans la pratique, on constate souvent que les parties pensent à régler le sort du survivant d'entre eux lorsqu'ils sont déjà mariés et, comme dans l'exemple précité, sont sur le point de bâtir.

La modification proposée tend à préciser que les parties ne sont pas obligées de suivre la lourde et grande procédure de modification à moins que les modifications complémentaires qu'ils veulent apporter à leur régime ne soient de nature à ce qu'elles changent tellement le régime qu'il doit être liquidé totalement.

Les modifications proposées se trouvent dans leur intégralité dans la phrase annexée au texte de l'alinéa précédent de l'article 1394, dont elle est un prolongement logique.